

MIKULÁŠOVI FERJENČIKOVI

Bratislava 5. januára 1948

Milý pán generál!

Obraciam sa priamo na Teba vo veci úradnej. Ide o schvaľovanie zavedenia kultúrnych dávok podľa 1., 11., 12., 13. a 14. §§ nar. č. 10/46 zo 7. II. 1946, ktoré si zavádzajú ONV a OSK na úhradu rozpočtovo nezaokrytých výdavkov okresných, resp. tiež miestnych osvetových rád ako orgánov štátnej osvetovej starostlivosti, pričlenených k ONV a MNV podľa dekrétu z 26. X. 1945, č. 130/45 Zb. z. a n.

Kultúrne dávky podľa pripojeného štatútu sa majú vyberať zo zábav a zábavných podnikov, ktoré nemajú priznaný ľudovýchovný charakter, najmä z tanečných zábav a tiež by mali byť ňou postihnuté stále ešte rozsiahle flámy a lumpovačky. Veľká väčšina ONV stavia sa k tejto myšlienke sympaticky a uzniesla sa na zavedení týchto kultúrnych dávok tým skôr, že pre kultúrne podniky nijaké iné prostriedky nemajú. Splnila všetky formálne i vecné predpoklady, aby zavedenie kultúrnej dávky ako aj dávkový štatút bol schválený Povereníctvom vnútra, avšak — podľa správ, ktoré som dostal — ani v jednom prípade žiadosť okresov schválená nebola pre odmietavý postoj príslušných miest na Tvojom Povereníctve.

Ak sa uváži, že už v tomto roku boli veľmi znížené, na základe zásahu Povereníctva vnútra, položky na kultúrne ciele v okresných a obecných rozpočtoch, nemožno sa zbaviť dojmu, že ľudia, rozhodujúci o týchto veciach na Tvojom Povereníctve, nevedomujú si v dostatočnej miere dosah a potreby ľudovýchovy, ako ich načrtáva vyššie citovaný prezidentský dekrét a namáhavo uskutočňujú naši ľudovýchovní pracovníci.

Zakladali sme si na tom pri utváraní nových pomerov u nás, že v kultúrnych otázkach nebudeme postupovať tak, ako sa postupovalo v minulosti, t. j.

na úkor kultúrnej a ľudovýchovnej činnosti; Ty sám mi často pripomínaš, že kladieš väčšiu váhu na živé slovo ľudovýchovného pracovníka ako na moc bezpečnosti, avšak situácia je taká, že nič alebo len veľmi málo budeme môcť robiť, ak sa bude postupovať podľa starej praxe a škrtiť groše pri výdavkoch na činnosť kultúrno-ľudovýchovnú.

Úradníci PŠO, ktorí bezvýsledne rokovali o veci na Tvojom Povereníctve (s pánmi, ktorí majú na starosti hospodárenie v okresoch), žiadali o preloženie alebo o prepustenie z úradu a odôvodňovali to tým, že nemá pre nich význam namáhať sa, keď jedna a tá samá štátna správa má rozdielne názory na ľudovú výchovu a keď som im toto vyhovoril, pýtali o dovoľenie písať o celej veci v novinách. Ani toto som im nedovolil, sľúbil som im však, že požiadam o zárok Teba. Buď teda taký dobrý a ujni sa tejto veci. Možno dvojakým spôsobom:

1) zavolať si prednostu odboru pre hospodárenie okresov (hl. radca Párnický) a prerokovať s ním priamo otázku zavedenia kultúrnych dávok podľa pripojeného štatútu;

2) buď pribrať k takejto porade od nás niekoho, kto vec ovláda a pospolu určiť smernice, ktoré by potom boli i pre Povereníctvo vnútra záväzné.

Ďakujem Ti už vopred za Tvoje skoré rozhodnutia a porúčam sa Ti s úctou

Tvoj
L. Novomeský

Namiesto predfebruárového poverenika vnútra gen. Mikuláša Ferjenčíka (charakt. pozri v I. zv. a str. 125) odpovedal Novomeskému až 31. III. nový poverenik vnútra Daniel Okáli (charakt. v I. zv. str. 155). Poslal mu odpis vyjadrenia III. odboru PV k zavedeniu kultúrnych dávok u ONV so žiadosťou, aby dal príkaz príslušnému odboru PŠO zvolať poradu, ktorá by vypracovala zásady potrebné na zavedenie tejto dávky. Poverenik školstva postúpil vyjadrenie PV svojej osvetovej sekcii s týmito úpravami: 1. zvolať poradu o veci (zástupcovia PŠO a PV), 2. pripraviť text konkrétnej dohody, 3. predložiť na schválenie zápisnicu z porady. Okáli urgoval

zvolanie porady 12. IV., lebo je to „v záujme Poverenictva školstva“. Novomeského sekretariát 14. IV. oznámil PV, že poradu zvolali na 22. IV. 1948. O výsledkoch porady sa doklad nezachoval.